

Sarkis Hatspanian: 6-7 Eylül: Manevi değerlerle imtihan tarihidir !

Posted on 06/09/2015

1915'in yüzyılı 2015'te gerçekleşmeyen yüzleşmenin sonbaharına gelinceye dek kendi anavatanından edilen Ermeni halkının yüz yıldan beri tek başına ve eşsiz bir onurla taşıdığı soykırım acısına 365 günlük yılın sadece "senede bir günü" ortak olma girişiminde bulunan kesimlerden sayısı iki elin parmaklarıyla sayılır adam gibi adam olan insanlar dışında, içlerinde Facebook sanal dünyasında en azından "beğen", en fazla da "paylaş" düğmesine basmayı çok büyük bir insani görev ve marifet sayıp, 'manevi' bir doyuma ulaşmayı dener havalarında kendi kendini avutan "dostlar alışverişte görsün" takımından bile insanî bir jest olarak umularak beklenen, belki bir çocuk saflığıyla fazlasıyla ihtiyacî olan gür bir ses ve nefesin bugün itibarıyla duyulmadığı ve bu gidişle duyulmayacağı da herkes için aşikârken artık, bir başka vahşice işlenen katliamın, 6-7 Eylül pogromunun 60. yıldönümüne vardık !

"T.C." adlı leylimley devlette "İstanbul 1453'te değil, asıl 6-7 Eylül 1955'te fethedildi" işgalci faşist düşünceye sahip olanların milyonlarca olduğu kuşkusuzken, bir zamanların Dersaadet adlandırılan şehirde, onlara alternatif, en azından yeğlenir olduğunu sandığımız kesimlerden insanların bugün yaşadıkları yerle ilgili duruşlarının bir turnusol kağıdı özelliği taşıdığını düşünen sayısı gittikçe azalanlardan biriyim.

Günlük yayınlanan bir gazetenin bedavadan reklamını yapma gibi bir düşüncem olmadığını peşinen belirterek, her halükârda "Düşünmek taraf olmaktır" doğrusu temelinde, günümüz İstanbul'unda sayıları parmakla sayılacak kadar az da olsa, insan olarak tanımlanma özelliklerini yitirmeme çabasında olduklarından hiç kuşku duymadığım kesim insanların birçoğunun da içlerinde bulunduğu bazı Sivil Toplum Kuruluşlarınca düzenlenen "6-7 Eylül 1955'in 60. Yılı anma toplantı ve yürüyüşlerine" dair etkinlik duyurularının hemen hiç

birinde, faciaların doruğu 6-7 Eylül pogromunun neden ve sonuçlarına değinilmemesi kadar, “ne yapılmalı ?” sorusunun kimseler tarafından yükseltilmemesini de pek yadırgadım.

Hele hele, onlardan adı “insan hakları” gibi bence en kutsal değeri taşıyanının “İstanbul” şubesi tarafından düzenlenen etkinliğin gündemini gördükten sonra, “Bir eksiğimiz vardı, o da tamamlandı işte, bu senaryoyla çekilecek filmin sonunda mutlaka Happy End de yazılacak herhal” diye kendi kendime söylendim.

Gelin, bu etkinlikler gündemine kısa bir göz atıp, bunların getirisiyle-götürüsü hakkında biraz düşünelim isterseniz.

Bu sabah, dün geceden e-postama ulaşan bir iletide çocukluk arkadaşlarımdan birinin sizinle paylaşmak istediğim gönderisini okudum.

[“5 Eylül 2015, Cumartesi günümüz İstanbul, Beyoğlu-Galatasaray Meydanı’nda öğleden sonra saat:16.30’daki “Basın Açıklaması” ile başladı, ardından Cezayir Restaurant’da yapım ve yönetimi Yorgos Mutevellis’e ait “Korkunç Gece” adlı 26 dakikalık bir belgesel izledik. Daha sonra adı hem “Panel” hem de “Sohbet” olan bir etkinliğe katıldık. Moderatörlüğünü “DurDe Platformu”ndan sayın Gonca Şahin’in üstlendiği bu, hem “Panel” hem de “Sohbet”in konuşmacıları “İstanbullu Rumların Evrensel Federasyonu”ndan Prof. Dr. Nikolas Uzunoğlu, gazeteci ve yazar Rıdvan Akar ile Strasbourg Üniversitesi’nden Prof. Dr. Samim Akgönül’ü dinledikten sonra eve döndük.

6 Eylül Pazar günü “6-7 EYLÜL, BİR DAHA ASLA” demek için, saat:20:00’de GALATASARAY MEYDANI’nda olacağız. Ve bu eylem esnasında, “6-7 Eylül 1955’te Kıbrıs bahanesiyle Rumlara karşı kışkırtılan kitlelerin İstanbul’da ve bir dizi başka ilde, ellerinde Türk bayraklarıyla Rum, Ermeni, Süryani ve Yahudilere ait ev ve işyerlerine saldırısının, yakıp-yıkmasının, yağmalayıp-öldürmesi ve tecavüz etmesinin 60. yılında 6-7 Eylül

pogromunu utançla anacak, Türkiye Cumhuriyeti devletinin, Rumlara nefret ateşini fitillemek üzere Selanik’te tezgâhladığı “özel operasyon”u bir kez daha lanetleyecek, bu toplumda devletin emrinde, her daim hazır ve nazır olan yaygın ırkçılığa HAYIR diyeceğiz. Sadece bununla da kalmayıp, Galatasaray Meydanı’nda muhtarlarımız ve pogrom fotoğraflarımızla sessiz bir oturma eylemi gerçekleştirecek ve BİR DAHA ASLA diyeceğiz.”]

Sonra... ne sonrası, hepsi bu kadar işte ! Hani yukarıda “Tamamdır, böyle bir filmin sonunda mutlaka HAPPY END yazılır herhal” diye düşünmüştük ya, tamam işte... “BİR DAHA ASLA” dedikten sonra “Bağala-çağala, herkes evine dağıla” !

Eeee ? Eeee’si ne, hepsi bu kadar dedik ya, haydi bakalım.... Dağılın, herkes evine !

Geçen sene de 6-7 Eylül pogromunun 59.uncu sene-i devriyesini anmamış mıydık, seneye de yine toplanıp 61.inci yıl, ertesi sene 62. sonra, 63. vs. derken, birgün bir de bakacağız aynı bu sene Ermenilere ‘nasip olan’ 100.üncü yılda da buluşup onurlu duruşumuzu dostla da, düşmana da göstereceğiz inşallah !

Hayır, bu bir şaka değil, dalga falan da geçmiyorum ve kimse böyle bir niyetim olduğunu da sanmasın sakın ! Dostumun iletisindeki anlatımların ertesinde akl-ı selim her insanın

tahminen düşünebileceği devamını kağıda döküp, yüksek sesle sizlere de okumak istedim sadece ! Bu türden girişimlerin düzenleyici ve katılımcılarının insancıl bir iyiniyet göstergesi sunmaları kim veya kimler için ne ifade ediyor diye düşünüp de, düşündüğünün cevabını bilmeyenler çok olduğundan, bence konunun ciddi olarak tartışılması ve eğri bir yaşamı düzeltmek için fazlasıyla gerekli olan doğruların olabildiğince çıplak sergilenmesi, toplumsal bilince çıkarılmasının ivedi olduğu tartışılmazdır.

6-7 Eylül nedir ? 6-7 Eylül'ü gerçekleştirenlerle, bugün o faciayı utançla anarak, mahkûm eden kesimlerin insanları arasında ne türden bir benzerlik veya farklılık vardır ? Yukarıda, dostumun iletisi sayesinde haberdar olduğum insanî girişimin, sonuçta 6-7 Eylül mağdurlarının yüreğine su serpen, gerçeklerin yüksek sesle, sokak ortasında itiraf edilmesi dışında başkaca birşey ifade edip-etmediği hakkında neler düşünülüyor ? Az veya çok tanıdığımı sandığım bir toplumda, bu türden sorular kimlerin vicdanını zorlar, zorlarsa ne kadar zorlar veya zorlamaz, tahmin edebilsen de, yaşamsal önem arzeden toplumsal meselelerin temelinde olması gerektiğine inandığım manevi değerlerin, her kim ve ne adına olursa olsun, hiç ama hiç kimse tarafından öylesine, laletayn, günübürlük söz edilip, "senede bir gün" misali geçiştirilmesini onaylayamayacak kadar bilgi ve maneviyat sahibiyim.

Sözümün başında halkım için "kendi anavatanından edilen" tanımlamasını kullandım, kimileri için bu sadece birkaç kelimedenden ibaret bir tanımlamayken, bununla ifade edileni şimdi artık dört nesil ve bir ömür boyu birebir yaşayan Ermeniler için ne anlam taşıdığını tabii ki sadece bilen bilir ! Türkçe'de nedendir anlamam Rum adlandırılan Elenlerle, Ermenilerin bu toprakların en kadim ve asıl sahibi oldukları gerçeğini, onların kanı ve canı üzerine inşa edilen gayr-ı meşru "T.C." devletinin vatandaşı olma vasfıyla, bilenler bilmeyenlere olması gerektiği gibi anlatamadıklarından olsa gerek ki, bugün bu kadar yoz ve yobaz, ilkel ve cahil, bilinçsiz ve tüm bunlardan da önemlisi maneviyat yoksunu insanların toplumda hiç de az olmayan yeni nesillerine tahammül edebilme işkencesine maruz kalmıyor muyuz sanki ?

Yıllar önce, Pontus soykırımı vesilesiyle kaleme aldığım “ANATOLE: Bir medeniyetsizleştirmenin öyküsü” başlıklı makalemde (<http://www.norzartonk.org/anatole-bir-medeniyetsizlestirmenin-oykusu%E2%80%A9%E2%80%A9%E2%80%A9/>), aynı Türkçe’de Anadolu olarak telafuz edilen coğrafi bölgenin asıl adının Elence Anatole olduğu ve eşyaları kendi isimleriyle adlandırma kuralına olan saygım gereği, yazı dilim ne olursa olsun, gerçekte varolanın aslına uygun şeklini kullanmayı bilimsel bir prensip olarak kabul edenlerden oluşumdan dolayı bu coğrafyanın Ermenistan’ın hemen batısındaki Kapadokya (veya Kamirk) bölgesine dek uzanan alana verilen isim olduğunu belirtmişim. Buralar, yani şimdi “T.C.” zincirlerine vurulmuş esaret halinde bulunan bu topraklar, tam da “kendi anavatanından edilen” tanımlamasını kullandığım mazlum halkların eşsiz uygarlıklar yarattıkları öz yurtlarıydı.

Bunlardan Elen halkına kala kala, Bizans İmparatorluğu döneminden, yani kendi öz atalarının başkenti Konstantinopolis şehrinde hiç kesintisiz olarak yaşayagelmiş bir avuç insanı yadigâr kalmıştı. Ancak, oranın öz yerlisi olma özelliğine sahip olan bir toplumun varoluşu bile onlara çok görüldüğü için, onlardan devlet adına resmen 28 mart 1930’da Elen imparatoru Konstantin’in adını taşıyan şehirlerinin ismi, 6-7 Eylül 1955’te ise Konstantin, Yorgo, Eleni ve Athena’ların alın teri ve emekleriyle yarattıkları tüm diğer değerleri de çalındı. “İstanbul 1453’te değil, asıl 6-7 Eylül 1955’te fethedildi” işgalci faşist düşüncesinin eksik veya fazlalığını meselenin derinliği hakkında kafa yormak ve yürek tüketmek isteyen namuslu ve dürüst insanlara bırakırken, o şehrin en kadim sakinlerinin ağızlarından hiç düşürmedikleri “Konstantinopolis, 6-7 Eylül 1955’te İstanbul’a dönüştürüldü” düşüncesiyle % 100 hemfikir olduğumu ısrarla belirtmek isterim.

Bu bağlamda 6-7 Eylül 1955’te vuku bulan pogrom, elbette sözlük anlamıyla “yıkım-yağmatalan”ın çok ötesinde bir kültür soykırımının taa kendisiydi, şimdi bu gerçeğin çok ama çok daha fazlasıyla yadsınmaz bir doğru olduğu tartışılmazdır. O halde, akla gelen sorulardan ilki “kendi anavatanından edilen” bu insanlar tarafından yaratılan tüm değerler üzerine çulunu serip, uzanıvermiş olanlar hakkında kendini insan olarak tanımlayanların

günümüzdeki duruşlarının nasıl olduğudur. İşgal'in gerçekten de ne anlama geldiğini bilmek isteyenler çok arzuluyorlarsa eğer bir sözlüğe bakıp öğrensinler diye önerebilirim ama, aslında “yaşadıkları şehirlerin mahallelerinde, buldukları evlerde, gittikleri okullarda, yürüdükleri caddelerde, dinlendikleri bahçelerde, günlük yaşamın enva-i türden her hal-i vaziyetinde buldukları hemen her metrekarenin bilfiil bir işgal alanı, ve kendilerinin de o işgali meşrulaştırma amacıyla oralara yerleştirilen ‘destek taburu’ olduklarını biliyor olsalar gerek” diye düşündüğüm için zaten bu satırları yazma gereğini görüyorum ya !

6-7 Eylül 1955'te gönüllü ve bilinçli olarak insanlığa karşı suç işleyenler, bugün o suçu işleyenleri mahkûm edenlerden sayıca çok ama pek çok oldukları halde, yine de 2015'in 6-7 eylülünde güzelim Konstantinopolis'i bugün de sırf işgalci güçlere özgü barbarlıkla, her ama her anlamıyla çirkinleştirenlerin sayısından çok daha azlardı. 6-7 Eylül 1955'teki saldırı, adı üzerinde zaten 6-7 Eylül günlerinde vuku bulan iki günlük bir barbarlıktı. Ancak o günden bu yana süregelen 60 yıl boyunca sürekli saldırıya uğrayıp, bilfiil bir işgal halini yaşamış-yaşayan, asıl sahiplerinden arındırılmış-arındırılan şehrin böylesine permanent bir saldırı altında bulunma durumunun aktif ya da pasif katılımcıları, yani bilfiil bir işgalin, bilfiil aktörleri tarafından dillendirilmesini umduğumuz önemdeki başlıca soruların yükseltilmesine şahit olamadığımız gibi, yükseltmeyen sorulara cevaplar arama gibi insanî çabaların şahidi de olamıyoruz !

Ben, bu durumu oldukça saçma (fransızca absurde kelimesi bu duruma çok daha uygun) buluyor ve sözümü kimselerden esirgeme ihtiyacını hissetmeden onlara, “BİR DAHA ASLA” eyleminin katılımcılarıyla, bu girişimi 6-7 Eylül 1955'te Elenlerden alıkonulan bir binada ‘misafir eden’ günümüz Cezayir Restaurant'ının ‘sahibine’ bu durumu nasıl açıklayabildikleri sorusunu yöneltiyor, eğer varsa cevaplarını geciktirmeyeceklerini umuyorum. Herşeyden önce kendi vicdanlarına, sonra da “kendi anavatanından edilenlerin” hiç aklından çıkmayan “mal sahibi, mülk sahibi, hani bunun ilk sahibi ?” sorusuna cevap vereceklerini umduğum bu insanlara “ağaç yaşken eğilir” misali çocuk yaşlarında ezberlettirilen milli marşın;

“Bastığın yerleri “toprak” diyerek geçme, tanı !

Düşün altındaki binlerce kefensiz yatana”

sözlerinin asıl muhatabı olması gereken duyarlı kesimlerine, biz Ermeni ve Elenlerle “senede bir, bilemedin iki günlük” dayanışma eylemlerinde bulunmak yerine, insana özgü tüm değerlerin ölçütleri temelinde gerçek bir yüzleşme yapılmasını öneriyorum.

İstemimin ne denli insani onur ve medeni cesaret gerektirdiğinin bilinciyle de gelecek senenin 6-7 Eylül’üne kadar, yapılmasını önerdiğim işe yarından tezi yok, kendilerinden başlayarak, ardından ebeveynlerinin, sonra aile üyelerinin, sırasıyla yakın akraba ve onların çevresindeki hısımlara vararak, onlar arasında Elen ve Ermeni insanının emekleriyle yaratılan değerlere çulunu serip, uzanıvermiş ne kadar maneviyat yoksunu varsa, bilfiil gasp gerçekleştirmiş veya el koyma eylemlerinin varisi olmuş bu kişilerin detaylı bir listesini hazırlayarak, onların önümüzdeki yıl Galatasaray Meydanı’nda düzenlenecek bir basın açıklamasıyla teşhir edilmesi ve hemen ardından da vuku bulmuş gasp olayıyla ilgili savcılığa suç duyurusunda bulunulmasını öneriyorum.

İçeriğinin olması gerektiği gibi doldurulmadığını düşündüğüm türden “BİR DAHA ASLA” etkinlikleri için harcanan enerji ve zamanın, çok daha adil ve kalıcı sonuçları hedefleyen, daha doğru ve yaşamsal amaçlara daha çok hizmet edeceğine inandığım çabalara dönüşmesi dileklerle satırlarımı noktılıyor, İsa peygamberin “Sezar’ın hakkını Sezar’a, Tanrı’nın hakkını Tanrı’ya verin” söylemi doğrultusundaki olası tüm girişimleri can-ı gönülden selamlıyor ve kendimce doğru bulduğum değerleri sunarken, sürç-i lisan etti isem affola diyor, saygılarımı sunuyorum.

Sarkis HATSPANIAN

Yerevan, 6-7 Eylül 2015

DOĞU ERMENİSTAN

P.S. İHD İstanbul Şubesi sorumlularına, 6-7 Eylül pogromunun 60. yılı vesilesiyle şubelerinin İstanbul adını bir daha değiştirmemek üzere Konstantinopolis'e dönüştürerek, yapılan yanı sıra "eyvallah" etme yerine, eğriye karşı doğrunun savunulmasıyla karşılık verilmesini önerir, böyle bir adımın hangi halk ve inançtan olurlarsa olsunlar, gerçekten İNSAN HAKLARI için mücadele eden tüm insanlar tarafından saygıyla selamlanacağına olan inancımı iletirim.

Diğer Yazıları: <https://tarihvetoplumlar.com/sarkis-hatspanian/>